

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Vabilo na naročbo.

Z današnjo številko sklepamo deveti letnik „Dolenjskih Novic“. Z zadoščenjem smemo reči, da se nismo trudili zastonj; naše ljudstvo je jelo več čitati kakor poprej — in marsikaki uk je pal na dobra rodovitna tla. Poglejmo le v naše vinograde, poglejmo na vrtove in njive tu in tam; veliko zapazimo koristnega, česar prej ni bilo. Hvala gre v mnogej meri „Dol. Novicam“ pa gospodom, ki podučujejo v njih naš mili narod slovenski.

Geslu svojemu „vse za vero, dom, cesarja“ so ostale zveste, — ne, to geslo so zadnji čas le še bolj odločno povdarjale. Zveste mu bodo ostale tudi še dalje v prepričanju, da le v njem je pričakovati vspešnega delovanja za pravi blagor naroda našega.

Mal listič so „Novice“. Radi tega se ne bodo spuščale v prepire, razven kadar bode neizogibno potrebno — marveč z mirno besedo bodo pisale v poduk, zlasti našemu preprostemu narodu.

PODLISTEK.

Usmiljeni bratje na Kranjskem.

(Posnetek po govoru v kapiteljski cerkvi novomeški dné 8. dec. t. l. povodom blagoslovljenja nove bolnišnice.)

Nekaj let sèm, zlasti odkar vladajo sedanji sv. Oče Leon XIII., prešinja ves katoliški svet neki syež, mladostno-čil duh, ki deluje neumorno na vse strani. Katoliška cerkev, dolgo let že zatirana in prezirana, stopa zopet v vsej svoji kratosi in moči na dan vkljub silnemu klevetanju svojih sovražnikov. Duh brezverstva, ki je pregnal cvet katoličanstva: meniške redove, omaguje pred nadnaravno silo katoliške ideje. To se kaže zlasti v tem, da se uprav v novejšem času ustanovljajo nove cerkvene družbe, a stari redovi se oživljeni in pomlajeni oblastno razširjajo.

Tudi čez našo milo domovino je privihrala iz tujine že pred več nego sto leti vihra brezverstva, ki je tekom časa brezobzirno zamorila marsikak nadepoln cvet na versko-narodnem polju,

Radi tega toplo prosimo naše rodoljube zlasti veleč. gg. duhovne, priporočajte, razširjajte naš list. Prosimo pa tudi duševne podpore, po sebnostno sporočil o zanimivih dogodkih.

Skrbeli bomo prav posebno tudi za točno ekspedicijo, v katero so se zadnje leto vrinili nekateri nedostatki.

Cena ostane kakor doslej l gld. za celo leto

Uredništvo in založništvo.

Gospodarske stvari.

Zelena požlahtnitev ameriških tr v trtnici.

Obilne skušnje, izvršene posebno na Ogrskem so dokazale do dobrega, da zeleno požlahtnjenje kateremu sledi zagrubanje požlahtnjenih ameriški trt na stalnem mestu v vinogradu. ne vstrez povsem — ni pravo. Pokazalo se je namreč, da se po tej poti doseže šele čez več let zadost gost cepljen vinograd. Pokazalo se je pa tudi da zagrubanje dosti stane. Posebno za velikega

zlasti še, ko se je ta ledeni, duhomorni tuji dul zajedel kakor črv tudi v mnoga slovenska srca. A hvala Bogu! Tudi pri nas se dani. Katoliški zavest se ponosno dviga, in stebri te zavesti, me niški redovi, se med nami množé.

Danes postavljamo zopet nov tak steber na naša rodna tla, ko sprejemamo v svojo sredo rec usmiljenih bratov, ta dični vzor prave krščanske požrtvovalnosti, krščanskega junaštva. Dočim se žrtvujejo drugi redovi dušnemu pastirstvu, poučevanju mladine in molitvi, darujejo se le-ti ko pristni usmiljeni Samarijani strežbi trpečega človeštva. V naši domovini se je že mnogo storilo tekom časa za trpeči rod. Že l. 1228. je ustanovil isterski mejni grof Henrik hospital v tuhinjski dolini, katerega je izročil v oskrbovanje redovnikom antonitom; a ta ustanova je, žal, kmalu preminula. Pozneje so se ustanovile bolnišnice po nekaterih mestih in trgih. L. 1787. so se naselili celo usmiljeni bratje v Ljubljani, kjer so mnogo dobrega storili; omenjam le slovečega priorja,

posestnika ta način zopetnega zasajenja uničenih vinogradov ni priporočati. Veliko bolj je priporočati, dà reči se sme, jedino popolnoma priporočati je način, ki je v tem, da se vže požlahtnjene in ukoreničene trte zasajajo precej v pravi gostosti v vinograd. Pri tem načinu je vinograd brž čez in čez zadosti na gosto zasajen, podsađitve pa ni treba nobene, kar edino je ravno pravo. Za tako zasaditev treba je pa seveda požlahtnjenih in ukoreničenih ameriških sajenic, tako zvanih bilf. Take bilfe pa se zadobi lahko na več načinov, katere hočemo tukaj naštet.

1. Pognanke ameriških trt na vrtu, ali kjer se jih ima za prideljevanje ameriškega lesa, ključe zasajene, se v zadostni visokosti in v pravem času zeleno požlahtné. Iz požlahtnjenih mladik se napravijo potem ključi, kateri se za jedno ali dve leti v trtnico vložé, da se v nji ukoreničijo ali spremené v bilfe, katere se potem kar v zadostni gostosti v nov vinograd presajajo.

2. Ključi ameriških trt se požlahtné po francoskem načinu v roki, ter isto tako po francoskem načinu uložé v trtnico. V njej se ključi ukoreničijo, požlahtnitve primejo, skratka, v požlahtnjene bilfe spremené.

3. V roki se požlahtné, in to zopet po francoskem načinu jednoletne ameriške bilfe, katere se precej zopet za jedno leto vložé v trtnico, čez jedno leto pa izkopljejo, ter v vinograd posadé.

4. Jednoletne ameriške bilfe požlahtné se v drugem letu v trtnici rasteče (toraj ne da bi jih izkopali) zeleno, na kar se šele na jesen izkopljejo ter se presade ali precej, ali pa šele sledečo spomlad v vinograd.

rojaka našega, P. Fausta. A zasebna mržuja nekaterih meniških sovražnikov je za drugimi redovi tudi te pregnala iz dežele že l. 1811. Ker se svetna strežba ni sponesla, prišle so v deželo usmiljene sestre sv. Vincencija Pavljana (l. 1856.) katere delujejo še sedaj med nami na raznih krajih. Sedaj pa se vračajo iz nova k nam v občé veselje usmiljeni bratje.

Red usmiljenih bratov se je začel na Španjskem. Njegov začetnik je bil sv. Janez od Boga († 1550.). Z neznatnimi sredstvi je ustanovil l. 1540. v Granadi bolnišnico, kjer so se mu pridružili v pomoč še nekateri drugi tovariši. Sv. Janez ni nameraval ustanoviti kakega reda; toda po njegovi smrti so tovariši njegovi izvrševali naprej vzajemno krščansko delo usmiljenja. S podporo kralja Filipa II. so sezidali bolnišnice v Madridu, v Kordovi in drugod. Papež sv. Pij V. zvedevši o tem, je to družbo l. 1572. očitno pohvalil in jej dal redovna pravila sv. Avguščina ter dovolil, da smejo bratje vsake bolnišnice izmed sebe izvoliti enega v predstojnika; v maš-

Prvi način ni napačen, je priporočati. Le to napako ima, da je treba imeti dosti ameriških trt, ako hočemo prilično tudi le majhno število cepljenih ameriških ključev dobiti. Vsako leto ene in iste ameriške trte zeleno požlahtniti pa tudi ne kaže, kajti potem začnejo hirati. Drugi način se dá koristno izvesti le tam, kjer se ima za trtnico jako peščen, svižast svet na razpolago. V teškem se pa dela niti lotiti ni, ker daje dosti preslab vspeh. Tretji način je vže veliko bolj priporočati, kar se da tudi v trtnici teškega sveta s prav povoljnim uspehom izvesti. Toda najboljši vidi se nam še četrtri, kateri se dá izvesti v vsakem svetu in zato ga hočemo našim vinogradnikom gorko priporočati, in tukaj bližej popisati.

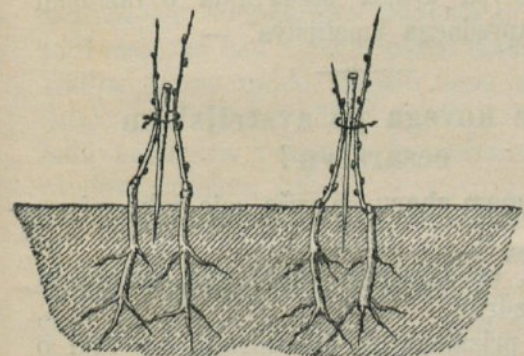
Za trtnico se odloči dober, rodovit, bolj kogoče rahel svet, kateri se že na jesen tikoma pred zimo 50—60 centimetrov globoko prekoplje — rigola. Na spomlad napravijo se čisto kratki, le tri očesa imajoči ameriški ključi, katere se tako-le v trtnico vložé, potaknejo. Svet se pred ysem prav lepo poravna, tako da je čisto ravan. Na to se napnó po njem motvozi (špage) tako, da prideta na vsak meter oddaljenosti, dva le 30 cm. drug od drugega oddaljena motvoza. Ob poslednih se potaknejo ključi popolnoma navpik v zemljo. To tako na gosto, da pride na vsako dlan jeden ključ, in tako globoko, da gleda le jedno najviše oko tikoma površja zemlje v zrak. Vsaka taka njena vrsta ključev se obsuje (ogrene) še s peskom (svižom), ali pa ako tega ni, kar z zemljo tako, kakor se krompir osiplje, da toraj nastanejo vrhu vrst potaknjenih ključev majhni grebenčki. Sledeča podoba kaže nam štiri tako

nika posvetiti naj se dá v vsaki redovni hiši le en brat, ki naj oskrbuje dušno pastirstvo med domačimi bolniki. To je določil papež zaradi tega, ker bi brate kot mašnike duhovska služba v strežbi bolnikov mnogokrat ovirala. Leta 1586. je štel red že 18 samostanov z bolnišnicami; tedaj se je vršil v Rimu prvi generalni kapitelj, ki je natančno določil vsa redovna pravila, katera je potem papež Pavel V. potrdil. V teh pravilih je yažno zlasti to, da mora vsak ud pri slovesni obljubi priseči, da bo spolnoval „evangeljske svête“, (kar je tudi v drugih redovih običajno) poleg tega pa dostavi četrto obljubo, da se hoče vse svoje žive dni žrtovati strežbi bolnikov.

Ko je bil red potrjen od sv. stolice, jel se je hitro razširjati tudi v drugih deželah izvan Španije. V Neapolu, Milanu in Rimu so se naselili bratje že pred l. 1586. Na Francoskem so postavili prvo bolnišnico l. 1602., ne dolgo potem tudi na Avstrijskem. V začetku 17. stoletja se je mudil dlje časa v Rimu knez Karol Evzebij Lichtenstein. Delovanje usmiljenih bratov, katero

potaknene ter obsute vrste ključev. Tako kratki in tako v trtnico vloženi, to je potaknjeni ključki se primejo kaj radi in rastejo prav čvrsto. V poletnem času se morajo pridno pleti, in ob suši se jim mora tudi prilivati.

Na jesen se morajo še enkrat bolj visoko obsuti, da po zimi mladikce pri tleh nič ne pozebejo. Spomladi družega leta se trtce v pravem času zopet odgrenejo ter tako obrežejo, da ostane na vsaki trti le jeden sam palček (čepek) jednega očesa. Ozelenele trtice se tudi prej ko mogoče omandajo, omilijo. To tako, da ostane na vsaki le jeden najmočnejši pognanek, drugi se vsi odvržejo. Puščeni pognanki se privežejo tudi koj h količkoma med vrste zataknenim, kakor to kaže druga podoba. Da ni treba toliko količkov, po-

stopa se lahko tudi tako, da se še-le na vsake tri metre po jeden, zatakne in na te pa privežejo dolge preklje ali remeljni vodoravno, na katere se potem pognanki privežejo. Kadar pride čas zelene požlahtnitve, požlahtne se vsi pognanki 20—30 centimetrov visoko nad površjem zemlje. Vsi po-

je tu opazoval, priljubilo se mu je tako, da je, vračajoč se domov, vzel seboj dva usmiljena brata grofa Gabriela de Ferrara in Janeza Casinetti-ja, katerima je leta 1605. v Felsbergu na Nižjeavstrijskem postavil samostan in bolnišnico. Tej prvi naselbini usmiljenih bratov v našem cesarstvu so sledile kmalo druge. Leta 1614. so se naselili na Dunaju, l. 1615. v Gradcu itd. Sedaj delujejo nam najbližje v Zagrebu, v Gorici in Št. Vidu na Koroškem.

Čudno je, kako se je red usmiljenih bratov začel in razširil. Sv. Janez od Boga niti nameraval ni, ustanoviti kak red, in yendar je iz neznanega semena, katero je on zasejal v špansko zemljo, prirastlo velikansko drevo, v čegar blagodejni senci počivajo sedaj neštetilni utrujeni zemski popotniki. Nad tem redom so se očitvidno vresničile besede sv. Pavla, ki pravi: „Niti tisti, ki sadi, je kaj, niti tisti, ki zaliva, temveč oni, ki rast daje, Bog“. Sv. Janez je namreč postavil svoje delo na pravi temelj, na Kristusa, ki je

žlahtnjeni pognanki se privežejo zopet, in vsakih osem dni se omilijo ameriškim trtam vsi stranski pognanki (zalistniki) prav gotovo, in storjeno je vse. Tako se dobijo do zime kaj lepo čvrsto ukorenjene cepljene bilfe, katere se lahko koj v vinograd presadijo, ali pa v zadosti globoke jame čez zimo zasujejo, ali pa v gorki kleti prisujejo, da čez zimo ne pozebejo. V trtnici pa se tako dosežene trte čez zimo nikakor ne smejo pustiti, ker prerade pozebejo. V prihodnji številki „Dol. Novic“ se hočemo pomeniti nekoliko, kako se pravilno zasajajo bilfe v vinograd.

Shod kmetovalcev v Novem Mestu.

Prvi shod kmetovalcev, katerega je priredila Novomeška kmetijska podružnica s prijaznim sodelovanjem gg novomeškega župana Perkota in notarja dr. Poznika dne 3. t. m. v nedeljski bralnici, sponesel se je prav dobro. Udeležba je bila mnogo številnejša, kakor je bilo pričakovati, tako da se je kmalo po 9. uri napolnila prostorna sobana. Od blizo in daleč odzvali so se gospodarji vabilu in prišli poslušat podučne govore, ki so bili napovedani po vabilih.

Zbrane kmetovalce pozdravil je v imenu podružnice načelnik g. V. Rohrmann, ki je potem v daljšem govoru razpravljal letošno vinsko letino in pojasnil položaj današnje vinoreje. Vsebina tega govora je bila v glavnih potezah ta, da je letošna vinska letina zelo podučna in da bode veliko pripomogla k skrbnejšemu obdelovanju vinogradov, ker nam je skupno z izkušnjami zadnjih let dosti očitvidno pokazala, kaj izda dobro obdelovanje vi-

neomajljiv „ogelni kamen“. Kot glavni smoter je določil svojim tovarišem vresničenje prve zapovedi krščanstva, zapovedi o ljubezni do Boga in do bližnjega. Z eno besedo: svojo ustanovo je prekvasil s pravim krščanskim duhom, in edino to jej je dalo življenje, bujno rast in čvrsto moč. —

Sicer se je vedno mnogo govorilo o bratoljubju, o požrtvovalnosti, o tako imenovanem humanizmu; toda toliko se o teh lepih pojmihi ni še sanjalo in pisarilo nego v naših časih. Ko bi človek sodil le po besedah, menil bi, da je na svetu sedaj res pravi raj, da si ves svet leži v bratskem objemu, da človeštvo kar tekmuje v požrtvovalni ljubezni do bližnjega. Toda uprav v tem vidimo znak sedanjega časa. Govori in poje in piše se vse navskriž o vzorih, a stori se od vsega tega skoro nič, in ne samo nič: dela se celo ravno nasprotno! V teh bajnih časih, v katerih životarimo, ko se ves svet v „požrtvovalnem bratoljubju“ kar vtaplja, vrsti se štrajkom; ubogi delavci tirjajo za-se pravico, katera

nogradov, kaj velja škropljenje z modro galico in kaj dobro gnojenje.

Dobra letina in lepi vinogradi naprednih gospodarjev in upanje, da bode še nekaj vinskih let, mora zaostale gospodarje vnemati, da se lotijo skrbnejšega obdelovanja. Govornik je posebno priporočal, da je trte še naprej škropiti proti peronospori, in da je vinograde izdatneje gnojiti kakor dosedaj. Za izgled naj bo v tem oziru kmetijska šola na Grmu, ki izgledno obdeluje svoje vinograde v Cerovcih in Trški Gori. Po trtni uši uničene in popolnoma opešane vinograde bode treba iz nova zasajati in sicer z ameriško trto. Pri tem bo skrbeti, da se sade le take vrste ameriških trt, ki so kraju primerne in popolnoma uporne proti trtni uši. Najbolje se priporočajo tiste ameriške trte, katere je treba cepiti z domačimi trtami. Za cepljenje ameriških trt treba je vajenih rok, zato priporoča govornik, da se gospodarji pridno udeležujejo cepilnih tečajev, katere prireja kmetijska šola na Grmu. Ker je treba za nove ameriške kulture sploh več znanja in praktične izurjenosti, treba bode, da bodo Dolenjci bolj pridno pošiljali svoje sinove v kmetijsko šolo na Grm, kjer se v dveh letih vsemu temu priuče. Po končanem tem govoru poprijel je besedo g. dr. Poznik, kateri je po popisu zgodovinskih in narodnogospodarskih razmer prav poljudno razpravljal razne neprilike in škodljive posledice, ki izvirajo iz mejnih pravd. Kazal je, koliko jeze in sovraštva nastane češče iz malenkostnih pravd, in koliko denarne izgube sledi takovim pravdam. Koncem svojega govora je priporočal, 1. da se nastavijo poljski čuvaji, 2. da se za vsako posestvo volijo trije ali štirje možje, ki naj nadzorujejo meje, in katerim

se jim brezvestno krati, trpini nočejo več stati na stališču neumne živine. Da, res čudno je to „požrtvovalno bratoljubje“ našega časa, ki svojemu bližnjemu v kruhu podaja kamen, v pijači strup, da mu ugonobi telo. A ni še zadosti to! V srce mu vceplja in vsiljuje strupene nauke, katerih navzet in prevzet mora zaslepljeni revež pogubiti tudi svojo neumrjočo dušo. In ravno zaradi tega uprav v tem času, ko se razlega pesem o bratoljubju od izhoda do zahoda, stresa zemljo od severa do juga ljuta vihra, ki žuga vse pokončati.

Zato skušajo mogotci sveta potolažiti ta nepokoj, vpeljati med rodove dejansko ljubezen in ž njo ljubi zaželjeni mir. V to svrhu kujejo in várijo paragrafe v potu svojega obraza. Toda zastoj se trudijo! Zakaj? Zato ker prava ljubezen ne izvira iz zmesi kljukastih paragrafov, ki ne poznajo Boga kot svojega Gospoda, prava bratovska ljubezen izvira le iz srca, ki je prešinjeno krščanskega duha. Le taka ljubezen — in nobena druga — diha pravi mir, mir pa more

je prepuščati razsodbo v malenkostnih mejnih zadevah, 3. da se naprosijo državni poslanci, da se potegujejo za vpeljavo mirovnihi sodnikov za malenkostne pravdne zadeve.

Po tem govoru nastopil je župan g. Fr. Perko in pojasnil, kake koristi nam dajejo hranilnice sploh, in kake koristi imamo pričakovati od novomeške hranilnice, ki ima pričeti v kratkem svoje delovanje, in katera bodo gotovo največjega pomena za vso Dolenjsko. Vnemal je gospodarje, da se nove hranilnice pridno poslužujejo, toliko glede vlaganja prihranjenega denarja, kakor gledé dobivanja potrebnih posojil.

Vsi govori so bili pohvalno sprejeti. Konečno nastopil je še jedenkrat podružnični načelnik ter se zahvalil pred vsem sodelujočim gospodom za njih blagi trud in potem vsim navzočim za lepo udeležbo, ki priča, da je zanimanje za kmetijski napredek čim dalje večje. Iz tega ozira namerava prirediti podružnica tudi zanaprej še take shode, vsako nedeljo pa krajša predavanja o različnih vprašanjih naprednega kmetijstva. —

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

V državnem zboru se vrše seje jako mirno in oprezno. Vse tri glavne stranke, ki so stopile v zvezo, se ogibljejo vsake reči, katera bi jih mogla razdružiti. Casniki, ki so njih glasila, pišejo jako prizanesljivo in miroljubno tudi o svojih nekdanjih nasprotnikih. Izjemno stanje v Pragi bo državni zbor z veliko večino potrdil. — Slovanski klub se ni še osnoval, ker se mnogi Mladočehi nočejo zediniti s Staročehi; tudi Rusini

uspevati le tam, kjer je edinost načel, in taka složnost v načelih je mogoča edino le na krščanski podlagi. Krščanstvo ima o ljubezni le en paragraf, ki se glasi: „Ljubi Boga nad vse, svojega bližnjega pa kakor sam sebe!“ In ta paragraf edin zadostuje, da drži ves svet po konci.

Torej Bog sam mora biti temelj vsemu dejanju in nehanju človeškemu, temelj tudi bratoljubni ljubezni. Brez tega temelja ne uspeva nič, brez njega prave ljubezni, trajnega miru ni bilo in ga ne bo! V Bogu mora ves človeški rod gledati svojega očeta, in vsi, ki njega kličejo „očeta“, klicati se morajo „brate“ med seboj. Kjer ni skupnega očeta, tam tudi bratje ne morejo biti. Zato se mora svet zavedati: „Da smo očeta enega sinovi, — ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi!“ Kdor tega ne prizna, o bratoljubju ne sme in ne more govoriti, ker isti si je le sam sebi brat, sam sebi — yse!

Malo jih je, žal, sedaj na svetu, ki bi to popolno umevali in izvrševali. Med temi malimi

se pomišljujejo, bi li vstopili v ta krog ali ne. V kratkem se zbor razide, potem se snidejo deželni zbori; kranjski bo začel svoje zborovanje 28. t. m.

26. nov. je bil v Subotici na **Mažarskem** katoliški shod, katerega se je udeležilo do 1500 ljudi. Med drugimi je govoril grof Nikolaj Esterhaszy zoper vladno cerkveno politiko. Sklenilo se je, da se hočejo držati strogo cerkvenih določil in da se snujejo po deželi manjši katoliški shodi, kjer naj se pojasnuje ljudem sedanji opasni politični položaj. Škofje, ki so bili te dni pri skupnem zborovanju, izdali bodo skupni pastirski list. Bog daj uspeh!

Kaj je novega po širokem svetu?

V Italiji je zopet ministerska kriza. Ker se nobenemu ni posrečilo sestaviti novo ministerstvo, izročil je kralj to delo bivšemu ministerskemu predsedniku Crispi-ju. Crispi je eden najljutejših sovražnikov papeževih, ob enem pa tudi mož, ki ima na sebi polno madežev. Uboga Italija, ki ne najde boljših mož za svoje vladanje, nego je ta! Tudi on se je nedavno udeležil bančnega poloma; še nedostojnejša pa je njegova prejšna doba.

Francoska ministerska kriza se je že rešila. V zbornici se je 9. t. m. zgodil strašen zločin. Nekdo je vrgel med poslance bombo, ki se je pa že v zraku razletela. Poškodovala je kakih sto ljudi, nekatere smrtno nevarno. Zaprli so že mnogo ljudi.

Nemški cesar in njegov kancelar sta dobila nedavno iz Orleansa neko pošiljatev, v kateri je bil peklenški stroj, ki bi oba ubil. V pravem času so stvar še spoznali. V nemški zbornici

pa se sveti kot kristal red usmiljenih bratov. V sedanjem ljutem boju krščanskega bratoljubja z brezverskim samoljubjem (egoizmom) je ta red neprodirna falanga, ki se neutrudno bori in stalno zmaga ne s krvavim orožjem, temveč z nesokrunjenim mečem krščanske ljubezni. To so junaki, vredni krščanskega imena, ki ne delajo za zlato in srebro, ne za svetno čast in hvalo, temveč edino le za Boga in tudi za svojega bližnjega brez izjeme. Klobuk doli pred tako vzornimi človekoljubi!

Današnje slavlje nam priča, da v naši mili Avstriji še prevlada zavest krščansko-katoliška, da je ni še izpodrinil puhli nekrščanski humanizem. Kaka razlika med našim cesarstvom in nesrečno Francijo, kjer siloma tirajo iz dobrodelnih naprav junake in junakinje krščanske ljubezni menda v zavesti, da bo zlato in srebro več storilo dobrega nego cvet krščanskega duha! Današnja slovesnost pa je tudi živa priča, da našo slovensko domovino, hvala Bogu, še vedno pre-

se katoličani jako trudijo, da bi se smeli jezuiti zopet naseliti v njih cesarstvu. Ako se vlada ne bo protivila, upati je, da pravična stvar zmaga. Ne samo krivično, temveč tudi do skrajnosti smešno je, da se mirnim redovnikom brani povrat v njih domovino.

Piše se nam:

Iz Novega Mesta, dné 12. decembra — Zadnji praznik smo imeli vesel dan, kakoršnega v tej reči še ne pomni Dolenjska. Dolgo pričakovana tako potrebna bolnišnica usmiljenih bratov se je blagoslovila.

Ob pol 10. uri je imel kapiteljski vikar istinito dovršen govor, v katerem je krasno slikal življenje sv. Janeza od Boga pa delovanje kongregacije usmiljenih bratov, katere pravi ustanovitelj je ta veliki španski svetnik. Deloma je posnet njegov lepi govor v današnjem podlistku. — Reči moramo, da je bila beseda tu govorjena res na pravem mestu, ker doslej naše ljudstvo le še premalo pozna usmiljene brate, ki istinito skazujejo povsod pravo krščansko ljubezen, ki se kakor dan od noči loči od one moderne ljubezni, ki pa ni ljubezen.

Pri slovesnej službi božjeje so bili navzoči zastopniki mestne in žmihelske občine, slavnih c. k. uradov, usmiljena brata velečast. gg. provincijal in prijor iz Gradca, pa domači prijor z dvema bratoma in drugi. Srčno smo prosili Boga, naj rosi obilni blagoslov na delo, katero je pričela med nami njegova previdnost.

Po službi božjeje smo hiteli v Kandijo, kjer je mil. g. prošt slovesno blagoslovil hišo, kapelo in vse posamezne prostore. Radostnega srca je zrlo obilno pričujoče ljudstvo na lepe obrede pa tudi na usmiljene brate, od katerih je večinoma ta dan prvič slišalo tako lepe reči. — Pri slavnostnem obedu, h kateremu je mil. g. prošt povabil nad 20 gospodov, so se glasile lepe napitnice, ki so večinoma veljale usmiljenim bratom in njihovemu plemenitemu delovanju.

Bog rosi nad kongregacijo usmiljenih bratov, zlasti pa še nad njihovo novo naselitev v Kandiji obilni svoj blagoslov!

veva čili duh krščanski; danes stavimo novo ognjišče, kjer se bo trajno netil, gojil in vzjarjal plamen pristne krščanske ljubezni in zavesti.

Hvaležni moramo biti zato slavnemu redu usmiljenih bratov, da je blagovoljno postavil tudi na naša tla svoj dom. Hvaležni moramo biti še zlasti visokočastitemu generalnemu priorju celega reda, da je poslal med nas svoje duhovne sinove nam v dušni in telesni blagor. Pozdravimo torej z veselimi in hvaležnimi srci te svoje in svojih potomcev blage dobrotnike; molimo za-nje, da se v okrilju trojedinega Boga, v varstvu Bl. Device Marije rožniveenske, kateri je posvečena bolniška kapelica, in v brambi redovnega zavetnika sv. Janeza od Boga to delo nesebične, vzorne krščanske ljubezni srečno začne in blagodejno nadaljuje do najpoznejših rodov! Blagoslov božji naj bo vedno nad tem poslopjem in naj spremlja vse one, ki bodo kedaj v njem stanovali!

Prečast. g. provincijal P. Leitner in prijor iz Gradca sta nas zapustila precej v saboto, ker odide g. provincijal vže danes (15. dec.) iz Trsta v sveto deželo obiskat tamošne bolnišnice usmiljenih bratov, od katerih plačuje stroške večinoma nemški red. Doslej imamo pri nas tri častite brate v Kandiji, ko se bolnišnica otvori, jih bode šest. Pogoje za sprejem smo naznanili vže v zadnjem listu.

Pri hiši katoliške družbe rokodelskih pomočnikov v Novem Mestu se vže pridno pripravlja, da se bode moglo spomladi zgodaj začeti zidanje, jeseni pa odpreti tako potrebna dijaška kuhinja. Odpeljalo se je doslej vže nad sto voz prsti in kamenja, ker se koplje klet za dijaško kuhinjo. Tudi novi dobrotniki se oglašajo. Mestni zastop novomeški je dal za sedaj 5 lepih smrek za deske. Neimenovan gospod je dal 10 gld. Gospod župnik Matija Torkar pa poslal 4 gld. Bog plati!

Iz Št. Petra. — Sveti misijon v Št. Petru pri Novem Mestu se je obhajal od 18.—26. novembra. Trije velečast. oo. lazaristi iz Ljubljane so nam faranom v svojih gorečih govorih kazali verske resnice trikrat na dan skozi celo osmino. Omečili so v svojih ganljivih pridigah še tako trda srca. Milo se je vsaki večer ob 8. uri glasil misijonski zvon, kakor bi hotel verne domisliti besedi: „Sedaj je čas, da rešiš svojo dušo“. V petek večer ob 8. uri je bilo slovesno zvonjenje v znamenje, da naj sovražnik svojemu sovražniku, mož svoji ženi poda roko, ter pretrga vrv sovrašstva v svojem srcu.

V nedeljo zjutraj bilo je vesoljno sv. obhajilo; popoldan ob 3. uri slovesna procesija z misijonskim križem, pri katerem so bili navzoči mil. g. P. Urh, prošt novomeški, z mitro in mnogo duhovnikov iz bližnjih farâ. Marsikomu se je igrala svitla solza v očesu, ko smo očitno molili sv. rožni venec. Po procesiji bil je slavnostni sklepni govor, v katerem so se od nas čast. g. misijonar poslovili ter s križem v roki podelili sv. papežev blagoslov. Sedaj bilo je ginjeno sleherni srce, z glasnim jokom se je končal sv. misijon. Iz srca hvaležni smo mi farani gg. misijonarjem za njih tako trudapolno delo. Bog jim plačaj stotero! Naša sveta dolžnost je pa tudi, da se srčno zahvaljujemo našemu duševnemu voditelju velečast. gospodu župniku, ki nam z največjo skrbjo in marljivostjo pripravljajo pot proti svetim nebesom. — Bog naj nam jih ohrani še mnogo let!

Iz Dobrove, dné 7. decembra. — (Novi gospod župnik). Ker vam večkrat kaj sporočim, sprejmite tudi današne vrstice. Naša lepa fara bila je od dne 18. avg. pa do dne 29. nov. t. l. sirota brez stalnega dušnega očeta in pravega predstojnika. Mili Bog nam je pa dne 29. pretečenega meseca popoldne kmalo po 3. uri poslal novega gospoda župnika, blagega Antona Lovšina le-sem s prijaznega Holmca.

Mladina dobrovske šole z nadučiteljem in množica odrasčenega ljudstva smo pričakovali in kolikor možno slovesno sprejeli novega gospoda župnika, ki je prišel v spremstvu treh gospodov iz Ljubljane ob znamenji „Križanega“ pred g. Adamičevo hišo — v središči dobrovske fare.

V imenu občine pozdravi jih v kratkih jedrnatih besedah občinski svetovalec g. Jos. Zorc. Na to predstavi jim nadučitelj šolsko mladino; v imenu te jih pozdravi učenka višjega oddelka družega razreda v precej dolgem govoru ter jim poda lep šopek umetnih cvetic v znamenje popolne udanosti, spoštovanja, ljubezni in pokorščine.

Novi p. n. gospod župnik so se vsem skupaj za slovesni sprejem kaj ginljivo zahvalili in nam vsem skupaj podelili svoj očetovski blagoslov.

Potem se uvrste šolski otroci za svojo zastavo v lep vsopred in slovesni spreved pomikal se je od tod naravnost v farno cerkev, kjer je bil blagoslov s presvetim Rešnjim Telesom.

Dne 3. t. m., prvo adventno nedeljo so bili tukaj novi gospod župnik slovesno umeščeni.

Slavnostni govor so imeli p. n. g. dekan Flis. Trajal je dobro uro; v njem so posebno poudarjali, kaj je za dušnega pastirja v resnici hudo in težavno, a kaj ne. Naj obrodi prekrasni govor najlepši sad!

Dasiravno ob neprijetnem zimskem času, se je oblekla Dobrova ob teh slovesnih dnevih v prav praznično obleko. Lepe maje v Kozarjah, Razorah in na Dobravi so krasile obilne zastave: cerkvene, narodne in cesarske; kinčali so jih zeleni venci in slavoloki, med njim pa vsega skupaj tudi devet primernih napisov. Farna cerkev je bila v vso svojo krasoto opravljena in ovenčana.

Ob dohodu novega gospoda župnika so gromeli topiči mogočno v Kozarjah, Razorah, na Utiku in Dobravi. To se je godilo tudi na Dobrovi in tam v razorskem hribu v dan slovesne inštalacije skorej brez prestanka od pol 1. ure zjutraj pa do „Ave Marije“ zvečer.

Da se je moglo vse tako lepo in ginljivo vršiti, gre vsa čast možem: Petru Dolinarju, Petru Selanu, Francetu Suhadolcu in Francetu Dovjaku; — vrlim mladeničem za maje, druga dela pri tem, smodnik, streljanje in veličastno zvonjenje; — dekletam pa za preskrbitev potrebnih vencev in slavolokov.

Vseh zastav po majih, hišah drevji in zvoniku se zastavicami vred vihralo je ob teh slovesnih dnevih tam od Kozarij le-sem do farne cerkve in gori do farovža nad 200. Pokazali smo gotovo dobročani, da spoštujemo in ljubimo svoje duhovne pastirje.

Novega, milega in blagega gospoda župnika naj pa dobri Bog in dobrovska mati božja se svojo milostjo dobrotno podpirata pri vsem njihovem začetju ter naj jih v naši sredi ohraniti do skrajnosti človeških dni v trdnem, krepkem zdravju in popolnej zadovoljnosti!

Domače vesti.

(V kmetijski bralnici) v Novem mestu bode to nedeljo dné 17. t. m. predavanje o trtni uši in njenem razširjanju. Vabimo k obilni udeležbi.

(Občni zbor „Dol. Sokola“) bode 30. t. m. ob 8. uri zvečer v Čitalnici.

(Jorkmadejra-vino.) Letos pridelano vino od ameriške trte Jorkmadejra v vinogradih deželne kmetijske šole v Cerovcih pri Smoleni vasi, kjer je že velik nasad te trte, nakupil je g. V. Tuček, gostilničar v Novem Mestu. Vse, ki želé pokusiti to novo vrsto vina, opozarjamo na zadej stoječi inserat.

(Bolnišnica) usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu se odpre še le 1. januarja 1894. To povdarjamo posebno zato, ker so se nekateri že oglašili ter napravili zastoj dolgo pot. Z novim letom torej se jamejo bolniki sprejemati, kolikor bode to mogoče. Pogoje smo vže v zadnjem listu povedali. Danes jih ponovimo: Prvi pogoj je, da se vselej poprej popraša, je-li mogoče, da je kedo sprejet. Kako sitno bi bilo za predstojništvo, še bolj pa za bolnika, ako bi prišel od daleč, pa radi pomanjkanja prostora ne

dobil sprejetja. Drugič je potrebno spričevalo od zdravnika, kakovo bolezen ima kedo, ker se neozdravljivi ne bodo sprejemali, za te je le hiralnica. Tretjič župnijski in županijski urad naj podpišeta natančen nacijonale, to je, zapisano bo ime in priimek, starost in vera dotičnega, rojstni kraj in pa kamo je pristojen.

(Za novo leto) je navada voščiti si, pošiljati si posetnice. Komu to pač koristi? — Navadno je le neka vnanja šega, za koju srce vé ali malo ali pa nič. Obrnimo si toraje kako v korist. Odkupujmo se s kronami, katere obračajmo mesto v brezpotrebni trošek, raje za dobre namene, v korist društvu ss. Cirila in Metoda, za katoliški sklad, ali pa za oprostne listke v korist ubožnemu zakladu. Glej vabilo na 202 strani današnjega lista.

(V Mokronogu) je razpisana služba pri poštnem in telegrafičnem uradu. Obrok je do 25. dec. t. l. — Služba II. in III. učitelja v Semiču in služba III. učitelja v Dragatušu. Prošnje do 27. dec. t. l.

(Naš vrli poslanec g. V. Pfeifer) se je zopet prav toplo potegnil v državnem zboru za koristi našega mesta. — Država je predlagala, naj se jej dovoli, da proda sedaj prazno vojašnico (kosarno) v Novem Mestu. Gospod Pfeifer je opomnil, da je sedaj še ne kaže prodajati. Sklenjeno je bilo, da se vojaščina pomnoži vsako leto za 10.000 mož deželne brambe, kamo jih bomo dejali? Ako bi bilo morda treba novo kasarno zidati v Novem Mestu, naj se raje ohrani ta, da se ubranimo stroškov. — Sedaj se hoče vojaščina spraviti le skupaj v velika mesta. Ni pa gotovo, da bo tako vedno ostalo, morda pride kmalu nasprotno. In če se vname kakova vojska v jugu — Bosno imamo blizu — bode treba ravno doli dosti vojakov. — Ako pa misli državna uprava, da ji res nikakor več ne bode treba, naj se pa prepusti za malo svoto ali deželi, katera je to vojašnico l. 1779. zidala in državi podarila brez vsacega plačila, ali pa novomeške občini, ki je z okolice vred jako veliko izgubila, ko so jej vzeli vojaško posadko. — Zastopnik vlade je odgovoril, da s to postavo še ni sklenjeno, da se kosarna mora prodati; ako je potrebna, se ne bode prodala. Če se pa to zgodi, in bi dežela ali občina novomeška želela dobiti to poslopje za kakovo javno koristno napravo, bode državna uprava gotovo skušala vstreti kolikor mogoče.

(Tatvina.) Na Vidmu, vasi dobropoljske župnije, je v nedeljo med prvo mašo nekdo iz prodajalnice odnesel nekaj denarja, sladkorja in kave. Rabil je ponarejene ključe.

(Službeni red in vežbalnik za gasilna društva) sta v slovenskem jeziku dotiskana in se bodeta ob svojem času dotičnim društvom s slovenskimi komandami razposlala v porabo. — Prestavlja pa se sedaj vežbalnik za brizgalniško moštvo.

(Zabavnik.) Zbirka družbinskih iger za v sobi in pod milim nebom. To delce je zbral in izdal marljivi učitelj g. Anton Brgovnik; založil pa g. Dragotin Hribar v Celju. Gotovo bode prišla knjižica kaj prav društvom pa tudi posameznim. Priporočamo jo. Cena je 70 kr. po pošti 5 kr. več.

Razne vesti.

* (Velikanski potres) je bil te dni v Perziji. Mesto Kuhan se je porušilo. 12000 ljudi je bilo ubitih. 2000 mrličev je še pod razvalinami. Pokončanih je tudi okoli 50000 živali. Potres ni še ponehal.

* (Slavni župnik Boštjan Kneip) je bil nedavno odlikovan od papeža, ki ga je imenoval svojim častnim komornikom.

* (Kolera) se je pokazala v Kiseku na Ogrskem.

* (Avstrijske kose) so znane kot najboljše na svetu. Proda se jih izven naših mej vsako leto za dva in pol milijona goldinarjev.

* (Italija) je pridelala letos 30 milijonov hektolitrov vina.

* (V Parizu) je umrla nedavno za lakoto 76 letna beračica, ki je zapustila 2000 frankov v zlatu in 700 frankov v srebru.

* (Dr. Sebastijan Brunner), papežev hišn. prelat in častni rimski grof je umrl na Dunaju 26. nov. v 79. letu svoje dôle. Bil je izvrsten nemški pisatelj, zgodovinar in satirik. Celih 50 let se je neprestano boril s peresom v roki z vsakovrstnimi sovražniki katoliške cerkve. V vezani in nevezani besedi jih je zdelaval tako pikro in neusmiljeno, da mu je vsakdo moral utihniti. Eden najhujših nasprotnikov njegovih je priznal, da Brunner je edini, ki je v zbadljivem zavračanju kos vsem katoliškim sovražnikom. Za nas Kranjce je posebno zanimiva njegova knjižica, v kateri je do cela potrl in razdrobil toliko hvalisanega Anastazija Zelenca, rodom Antona grofa Auersperga, ki je v leskovški okolici še vedno v žalostnem spominu. Bil je eden najhujših sovražnikov slovenskega naroda. Slavili so tega grofa in ga še slave kot izvrstnega pesnika svobode. Brunner je pokazal, kakšen prijatelj svobode je bil ta mož. Že v vvodu ga dobro označi, ko pravi o njem:

„Zu Haus ein strenger Bauernrichter;
Nach aus ein grosser Freiheitsdichter!
Sein Freiheitsspektakel war billig gar sehr,
Er selbst gab dafür keinen Pfennig her“.

Zato so tudi resnične njegove besede:

„Nur die Volkszugrunderichter
Und das Wucherergelichter
Feiert ihn als Freiheitsdichter!“

* (Mučenci naše dobe.) Rusi zopet hujše preganjajo katoliške Poljake. Več cerkvâ so jim zaprli. Taka usoda je doletela tudi samostan v Krozech in staro nunsko šolo. Nune sv. Benedikta so pregnali, njih imetje pa porabili v pravoslavne namene. Ko so ljudje zvedeli, da hočejo tudi cerkev pokončati, skušali so jo na nenavadni način rešiti. Od srede oktobra so ljudje neprestano molili v cerkvi, da bi se jim sv. Rešnje Telo ne vzelo. Tako je šlo do 22. novembra t. l. Ta dan ob 2. uri zjutraj pa je prišel v Kroze kovenski guverner general Klingenberg s četo kozakov. Pridrli so v cerkev med pobožne ljudi. Ko ljudstvo na poziv ni hotelo zapustiti cerkve, jeli so kozaki z golimi meči po njih mahati. Kri je tekla po cerkvi; mnogo jih je bilo umorjenih, nad sto ranjenih, večina drugih, ki je zbežala, se je vtopila v reki Krozenti. Več sto je zaprtih, katere sedaj s šibami tepo, dokler ne pridejo pred vojaško sodišče. Kozaki so plenili dolgo sosedne vasi z izgovorom, da iščejo begunov. Ta nedolžna mučeniška kri ne sme ostati brez sadu in brez — kazni!

* (Kako v Sijamezi v zahodnji Indiji sodijo.) Ako se prepirata pred sodnikom človeka, ki svojih trditev ne moreta s pričami dokazati, zapové sodnik, da naj se potopita v vodo. Kedor dalje ostane pod vodo, dobi pravdo. Govori se, da je bil v Bangkoku trgovec, ki se je jako rad pravdal, ali bil je vže prestar, da bi sam v vodi spričal svojo pravico. Dal je pa sina učiti najboljšim plavcem — in dobro

se mu je izplačalo. Ako je imel oče pravdo, pa se je ponudil sin, da spriča mesto očeta s potapljenjem — in oče je vselej zmagal v pravdi.

* (Star kruh) se napravi zopet svež (frišen), ako se postavi v plehasti škatlji ali v dobro zaprtem ilovnatem loncu v vrelo vodo. Kruh postane popolnoma tak, kakor bi bil ravno frišen, naj si bode tudi že mesece star.

(Votli zobje.) Ni je kmalu bolečine huje kakor je bolečina v zobeh. Največkrat pa pride od votlih zob. Zadnji čas so znašli pomoček, ki tu jako dobro služi, zové se hipermanganno kislj kali. Dobiš ga v apoteki za 10, 20 kr. za celo leto. Tega kalija deni v pol kupice vode par zrnec. Jako lepo violetno rudečkasto tekočino dobiš. Z njo si spiraj usta vsaj enkrat na dan, še bolje pa po vsakej jedi — in gnjiljenje zob se ti ustavi, bolečina bode prenehala, ako rabiš to reč stanovitno. Ali pa si daj v apoteki napraviti koncentrirano raztoplino hipermanganno kislega kalija, pa jo hrani v steklenici, kadar jo rabiš, pa je deni pet do šest kaplic v pol kupice vode ter ravnaj dalje kakor smo prej povedali.

Smešnice.

(Zmota.) Pijan kmet je prišel mesto v hišo, v svinjak ter je zaspal zraven svinje. Svinja se zbudi pa kruleč z rilcem obdeluje pijančev obraz. Kmet zareži: „Daj mir stara, pridigo pa prihrani za jutri! Sedaj spim“.

(Kmet) je prišel k zdravniku mazaču. Kaj Vam je oče? — Okoli glave me tiši. — Kedaj pa? — Mislim, da kadar imam klobuk na glavi. — Čudno — vsedite se, bom precej tukaj. Zdravnik skoči k dekli ter ukaže tiho: „Ana, nesi klobuk k klobučarju, da ga raztegne, pa ga brž nazaj prinesi!“ — Kmet zdravniku: Kaj pa tako stiskate mojo glavo? — Manjo bom napravil, da Vas ne bo več tiščalo: (Dekla prinese klobuk.) Tako, zdaj je pa dobro, poskusite. Vas bode-li zopet bolelo, ako se pokrijete. Nate klobuk! Kako je? — Ne čutim nič več — pa zdi se mi, da ste mi napravili glavo nekoliko premajhno.

(Nemščina na železnici). Na Grosuplje je prišla stara ribniška ženica ter zahtevala karto. Rada bi se peljala z železnico v Pekel. Kje pa je to? — tacega imena nimamo. I no, pravi žena, prav blizo so Vice, malo više pa Nebesa — v Peklu je. — Uradniki se spogledujejo, češ, ženica je zblaznela, nevarnost je blizo, da jo pošljejo na Studenec. Vendar pa jo praša uradnik: povejte mi, katera štacija pa je prej in katera pa za njo. — Poprej so Lašče, se odreže žena, potlej pa Ribnica. — Žena, ta štacija se pa ne imenuje Pekel, ampak Ortenek. — Ju, ju gospod, Rtnek je pa grad ravno zraven, mi pa pravimo tam v Peklu.

Zahvala.

Podpisani si šteje v prijetno dolžnost, da se v imenu obdarovanih učencev za „Miklavža“ najtoplejše zahvali sl. odboru „Dol. Sokola“, blag. gg. A. Poljančevej in L. Schegula-vej, ki ste nabirali mile darove, in vsem dobrotnikom.

NOVO MESTO, 10. decembra 1893.

P. Florentin Hrovat,
vóđa.

Zahvala.

Kakor poprejšnja leta, isto tako se je tudi letos ob sv. Miklavžu obdarovalo več šolskih otrok z zimsko obleko in z obuvalom Naprošene po odboru „Dolenjskega sokola“ nabrale ste blagorodne gospe A. Poljanec in L. Schegula 154 gld. 50 kr., tako da se je lahko obdarovalo 32 otrok, 16 dečkov in 16 deklic.

Odbor „Dolenjskega sokola“ šteje si v čast, zahvaljevati se s tem prisrčno v prvi vrsti vsem blagim darovalcem, blagorodnima gospema Poljanec in Schegula, ki se niste ustrašile težavnega posla prosjačenja od hiše do hiše, nadalje vodstvom ljudskih šol za pripomoč, osobito pa velečastnemu gospodu p. Florentinu Hrovatu za prelepi nagovor pri obdarovanju otrok in sploh vsakemu, ki je kakor si bodi pripomogel v zgoraj označeni namen.

Novomesto, dné 10. decembra 1893.

Odbor „Dolenjskega sokola“,

Vabilo.

Uže mnogo let oproščajo se blagotvoritelji

čestitanja ob novem letu in ob godovih

s tem, da si jemljó oprostne listke na korist ubožnemu zakladu. Na to hvalevredno navado usoja si mestni zastop tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da je razpečavanje oprostnih listkov tudi letos drage volje prevzel gospod Janez Krajec v Novem Mestu.

Vrhu tega bodo v smislu obstoječega ukrepa občinskega odbora uradni sluge, kakor poslednja leta, tudi letos raznašali oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je, kakor do sedaj, položiti petdeset krajcarjev, in na vpisni poli poleg imena pristaviti število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje.

Pisnim pošiljtvam bodi pridejana različna adresa.

Mestni zastop Novomeški,

dné 6. decembra 1893.

(274)

(272)

Tužnega srca javljam žalostno vest, je da Bogu Vsegamogočnemu dopadlo, moja iskreno ljubljeno sestro, gospico

Apolonijo Turk

po daljšej mučnej bolezni, prevideno s svetimi zakramenti, véera j popoludne ob 4. uri v 37. letu njene starosti k sebi v boljšo večnost poklicati.

Pogreb drage pokojne bo jutri ob polu peti uri popoludne na tukajšnje pokopališće.

Svete maše za drago pokojno se bodo brale v četrtek 14. t m. v samostanski cerkvi.

Nepozabljivo ranjco priporoča v blagi spomin in pobožno molitev v svojem in imenu matere, brata, sestera in družih žalujočih zaostalih njen ljubečij brat

P. Efrom Turk,
frančiškan.

NOVO MESTO, dné 13. decembra 1893.

Služba občinskega tajnika

je razpisana pri občini žužemberski z letno plačo 300 gld. Le slovenščine in nemščine popolnoma zmožni prosilci vložje naj prošnje do konca tega meseca.

(273)

Britko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati oziroma tašča, stara mati in sestra, gospa

Ana Tomic roj. Nadel

danes ob 3. uri popoldan, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi mučni bolezni v 76. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bode v petek 15. t. m. ob 4. uri popoldan na mestno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v mnogih cerkvah. Predraga ranjka se priporoča v pobožen spomin in molitev.

Novo Mesto, 13. decembra 1893.

Anton Tersiner,
c. kr. okr. feldwebl v p.,

Florijan Juran,
c. kr. poštni sprevodnik,

Anton Vidic,
c. kr. okr. sodn. pristav,
zeti.

Antonija Tomic,
Terezina Tomic,
sinahi.

Ivan Tomic,
posestnik Kostanjevica,

Viljem Tomic,
trgovec Trebnje.
sinova.

Marija Tersiner,
Alojzija Juran,
Leopoldina Vidic,
hčere.

Elizabeta Radiži roj. Nadel,
sestra.

Mnogi unuki in unukinje.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da se je naša preljubljena soproga, oziroma hči in sestra, gospa

Alojzija Tomšič roj. Zalokar

po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 32. letu svoje starosti, dné 23. novembra zjutraj ob 9. uri preselila v boljše bodočnost.

Pogreb je bil v soboto 25. novembra ob 9. uri dopoldne.

Svete maše zadušnice so se brale v farni cerkvi v Trebnjem.

Predraga ranjka se priporoča v blag spomin in molitev.

Za blagodejno sočutje in mnogobrojno udeležbo pri sprevedu, kakor tudi za darovane krasne vence, izrekamo najtoplejšo zahvalo visokočastiti duhovščini, gg. uradnikom, gospódi Trebenjski, gg. pevcem za njih milo petje, sl. gasilnemu društvu ter vsem daljnim prijateljem in znancem.

V Trebnjem, dné 29. novembra 1893.

Emanuel Tomšič, soprog. — Ferdinand Zalokar, zdravnik in župan Metliški, oče. — Jožefa Tomšič, tašča. — Marija Zalokar, mačeha. — Jožef Zalokar, brat. — Amalija Vaibi roj. Zalokar, Gabrijela Kamenšek, roj. Zalokar, sestri.

Mesto vsacega družega obvestila.

ZAHVALA.

Vsem onim, kateri so mi ob kratki bolezni i smrti moje mile, srčno ljubljene i nepozabljive hčerke

Anice-Marije

ustmeno ali pismeno svoje sožalje izrekli, posebno pa gospej Gustin za darovani venec i trojici trgovskih pomočnikov izrekam tem potom mojo najsrčnejšo zahvalo.

Bog Vam poverni.

Žalujoči

(260)

Tone Virant.

(271)

Potrjim srcem javljamo tužno vest, da je naša nepozabljiva soproga, oziroma mati, sestra, teta i. t. d. gospa

Ivana Wolf roj. Erbežnik,

hišna posestnica v Novem Mestu,

po dolgi mučni bolezni in prejetji svetih zakramentov 7. decembra ob 11. uri zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb je bil v nedeljo 10. decembra popoludne ob polu peti uri.

Sv. maše se beró v mnogih cerkvah.

Za milo sočutje mej boleznijo in obilo spremstvo k poslednjemu počitku izrekamo vsem prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo.

NOVO MESTO, dné 13. decembra 1893.

V svojem in v imenu vseh sorodnikov:

Alojzij Erbežnik,
sin.

Celestin Wolf,
soprog.

Udano podpisani dovoljuje si slavnemu občinstvu naznaniti, da je prevzel

gostilno pri „Solncu“

v Noyem Mestu.

Obljubuje, da se bode trudil želji svojih p. n. gostov z najboljšim starim in novim dolenjskim vinom, kakor tudi z jako dobrimi in okusnimi jedili postreči.

Priporočevaje se za mnogobrojni obisk, beleži

sè spoštovanjem

(273—1)

Mihael Verstovšek.

V gostilni V. Tučka v Novem Mestu
se toči

vino od ameriške trte Jorkmadejre

letošni pridelek deželne kmetijske šole v
Cerovških vinogradih pri Smoleni vasi

po 44 kr. liter. (270—1)

Otvorjenje prodajalnice.

Čast mi je, najljubdeje naznaniti, da sem otvoril trgovino s suknom in manufakturnim blagom pod tvrdo

F. S. Murgelj

na Ljubljanski cesti, št. 39 v Weissovi hiši.

Moje najskrbneje prizadevanje bode, s strogo reelno postrežbo, samo dobrim blagom in nizkimi cenami, steči si blago naklonjenost svojih velespoštovanih kupovalcev, katero si bom trudil vedno ohraniti. V ugodni nadeji prav živahnega poseta, beležim

z velespoštovanjem

F. S. Murgelj.

(227—5)

Novo Mesto, dné 10. oktobra 1893.

Stanovanje

v prvem nadstropji in z rabo velikega vrta se oddá takoj ali s 1. februarjem v najem. Več se izvé v Rozinovem Gradu v Kandiji. (266—1)

Zanesljivim osebam,

ki so zmožne pisave, ponuja se z novim letom 1894 pri velikem, jako razširjenem zavodu dober zaslužek.

Vprašanja pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „zanesljivost“ uredništvu tega lista. 259—2)

Tri do štiri tisoč forintov

je oddati na posodo. Zahteva se, da se zavaruje na prvo mesto. Posodijo se tudi manjše svote proti pupilarni varnosti. — Kje, pové vredništvo „Dol. Nov.“

Stanovanje v Kandiji,

obstoječe iz treh, oziroma štirih sob in enega kabineta, se oddá od 1. decembra 1893, oziroma 1. februarija 1894 dalje.

(261—2)

Fran Kastelic.

Posestvo na lepem kraju,

v vasi tik glavne ceste in tekoče vode, se takoj proda za 1400 glđ. — Več se izvé pismeno ali ustmeno pri lastnici Jeri Supančič, posestnici na Bistrici pošta Št. Rupert na Dolenjskem. (264—2)

V Ameriko

se pride iz Ljubljane v Nju-Jork skozi Basel, Pariz, Havre v najmanjših dneh za 106 gold. Na ladijo se vstopi vsako saboto v Havru, iz Basela se odhaja vsaki četrtek. — Kedor želi todi potovati, naj se obrne na Zwischenbarta v Basel (Schweiz). (166—01)

Naznanilo!

Podpisani naznanja, da je 8. grudna t. l. v lastni hiši nasproti „Solnca“

svojo novo vrejeno gostilno

otvoril. Obljubuje, da bode vedno za dobro vino, svežo pivo, dobra jedila skrbel in sicer po nizki ceni. Ob enem se tudi p. n. gostom za njih obisk pri „Solncu“ skozi 19 let mojega bivanja zahvaljujem in se za naprej tudi v moji novi gostilni za njih obisk priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

E. Mechora.

(267—1)

Na Gorelcach pri Radečah se takoj prostovoljno proda

40 oralov veliko posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem, katero stoji zraven okrajne ceste. Cena 1500 glđ. Več o tem pové

Anton Levstek,

na Gorelcach pošta Radeče.

(268)

Hiša z vrtom, njivo in vinogradom je na prodaj v Sajenicah pri Čateži, pošta Trebnje. — Več pové Štibernik ali učitelj. (253—3)

Oskrbništvo grada Impolca (Neustejn) pošta Radna na Kranjskem, žel. post. Sevnica na Štajerskem, prodaja

amerikanske trte.

a) vkoreninčene trte:

Riparia selectionée á glđ. 20—
Solonis á glđ. 30—
York Madeira á glđ. 15—

b) Ključe:

Riparia selectionée Ia, premer 8—15m/m á glđ. 10—
" " IIa, " 6—8m/m á " 8—
" " IIIa, " 4—6m/m á " 6—
Solonis Ia, á glđ. 15—, IIa, á glđ. 13—, IIIa, á glđ. 11—
York Madeira á glđ. 5—.

Cena velja za tisoč komadov z zavojem vred na postaji Sevnici.

➡ Naročila se že sedaj sprejemajo. ➡

Izvrstni jabolčnik

(jabolčni mošt) 100 litrov 7 glđ. (282—5)

Pozor gosp. mlinarji!

Frišna in fina

svilnata in volnena sita

dobivajo se po jako nizki ceni pri

(256—2)

F. S. Murgelj-u

o Novem Mestu.

